Hukuk Bölümü 2009/102 E. , 2010/45 K.

- 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi
  - KABAHATLER KANUNU (5326) Madde 36

"İçtihat Metni"

Davacı : M.N.

Davalı Koyulhisar Kaymakamlığı

O L A Y : Sivas Valiliği Koyulhisar Kaymakamlığı Polis Merkezi Amirliği'nin 27.8.2008 günlü idari yaptırım karar tutanağı(tüzel kişi için) ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36/2. maddesine göre gürültü nedeniyle 1268.-YTL idari para cezası verilmiştir.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KOYULHİSAR SULH CEZA MAHKEMESİ; 30.12.2008 gün ve D.İş:2008/173 sayı ile, Koyulhisar Kaymakamlığı'nın 27.8.2008 tarih ve 12 sıra sayılı idari para cezası yaptırımına (1268.-YTL idari para cezası kararı) itiraz edildiği, Mahkemelerine yapılan itirazın, Çevre Kanunu'nun 14. maddesine dayanılarak çıkartılan Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği'nin 26/ğ, 4/n ve 44. maddesi ile Kabahatler Kanunu'nun 36/2., Çevre Kanunu'nun 27. maddesine aykırılıktan ötürü verilen 1268.-YTL idari para cezası olduğu, Kabahatler Kanunu'nun 3/1-a maddesi ve 27/1 maddesi bir arada değerlendirildiğinde, Kabahatler Kanunu'na göre, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yolu konusunda diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde sulh ceza mahkemelerinin görevli olduğu, ancak, Çevre Kanunu'nun 26.4.2006 tarihli ve 5491 sayılı Kanun'un 17. maddesi ile değişik 25/2. maddesinde, idari yaptırım kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabileceğinin belirtildiği, Çevre Kanunu'nun 25/2. ve Kabahatler Kanunu'nun 3/1-a ve 27/1 maddeleri değerlendirildiğinde, görevli mahkemenin idare mahkemesi olduğunun anlaşıldığı, görev kamu düzeninden olduğundan, hakimce yargılamanın her aşamasında ve safahatında gözetileceği(HUMK'nın 1, 7 maddeleri, İYUK 9, 14, 15 maddeleri, CMK 3., 4. maddeleri ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3/1-a maddesi) bu nedenlerle, Çevre Kanunu'nun 25/2 ve Kabahatler Kanunu'nun 3/1-a ve 27/1 maddesi gereği Mahkemelerinin görevsizliğine, karar kesinleştiğinde ve tarafların talebi halinde 10 gün içerisinde dosyanın görevli ve yetkili Sivas İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacının talebi üzerine dosyanın gönderildiği Sivas İdare Mahkemesi'nce dilekçenin reddine karar verilmiştir.

Bunun üzerine, davacı, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

SİVAS İDARE MAHKEMESİ; 24.2.2009 gün ve E:2009/167 sayı ile, davacı M.N. tarafından KoyuIhisar Kaymakamlığı'na karşı açılan davada, davacının sunduğu dava dilekçesi ve ekleri ile KoyuIhisar Sulh Ceza Hakimliği'nin 2008/173 D.İş sayılı dava dosyasının incelendiği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3, 4, 27 ve 36. maddelerinden ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 14, 20, 24, 25 ve 27. maddelerinden söz ederek, davacının 17.2.2009 tarihinde Sivas İdare Mahkemesi'ne sunduğu dava dilekçesi ve eklerinden, Koyulhisar Kaymakamlığı Polis Merkezi Amirliği'nce davacı hakkında 5326 sayılı Kanun'un 36/2. maddesi uyarınca gürültü yaptığından bahisle 27.8.2008 tarihli Kaymakamlık Makamı Oluru ile dava konusu idari yaptırım karar tutanağı düzenlendiği, davacının Koyulhisar Sulh Ceza Mahkemesi'nde 2008/173 D.İş sayılı davayı açarak cezanın iptalini istediği, Koyulhisar Sulh Ceza Hakimliği'nin 30.12.2008 tarihli, 2008/173 D.İş sayılı kararı ile, Çevre Kanunu'nun 25/2 ve Kabahatler Kanunu'nun 3/1-a ve 27/1 maddesi gereği görevsiz olduğuna karar verdiği, bunun üzerine davacı tarafından söz konusu cezanın iptali istemiyle Sivas İdare Mahkemesi'nde görülmekte olan davanın açıldığının anlaşıldığı, Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesindeki kabahat deyiminden, Kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlığın anlaşıldığı, Kanunun ikinci kısmında ise "çeşitli kabahatler" adı altında madde madde sayarak hangi eylemlerin kabahat olduğunun özel olarak düzenlendiği, bu eylemlerin kabahat sayılacağının ve karşılığı olan ceza ile cezalandırılacağının açık olarak belirlendiği, 16. maddede, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların, idari para cezası ve idari tedbirler olarak belirlendiği, idari tedbirlerin, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu, Çevre Kanunu'nda düzenlenen idari yaptırım kararları için kanun yolu bakımından idare mahkemelerinin görevli olduğunun düzenlendiği, Çevre Kanunu'nda hangi eylemlerin cezalandırılacağı, idari yaptırım kararı verecek makamın kimler olduğu, ne şekilde tutanak tutulacağı, cezanın miktarı vb. konuların özel olarak düzenlendiği, Kabahatler Kanunu'nun 36. maddesindeki kabahat olarak düzenlenen eylemlerin birbirinden bağımsız ve tamamen farklı usullere tabi bulunduğu, bu durumda, dava konusu idari yaptırım kararının, Kabahatler Kanunu'nun 36. maddesinde yer alan ve kabahat olarak düzenlenmiş eylem nedeniyle yine Kabahatler Kanunu'nda belirlenen usullere göre verilmiş bir ceza olduğunun tartışmasız bulunduğu, Çevre Kanunu ve ilgili yönetmelikleriyle herhangi bir ilgisinin bulunmadığı, yukarıda yazılan tüm mevzuat göz önüne alındığında görevli mahkemenin sulh ceza mahkemesi olduğu, yukarıda anılan mevzuat uyarınca Sivas İdare Mahkemesi'nde açılan 2009/167 Esas sayılı dava dosyasının ve KoyuIhisar Sulh Ceza Hakimliği'nin 2008/173 D.İş sayılı dava dosyasının görevli yargı merciinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce bir karar verilmesine değin ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Ayper GÖKTUNA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 1.3.2010 günlü toplantısında:

I- İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, idari yargı dosyası ile birlikte adli yargı dosyası da gönderilmek suretiyle 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, 5326 sayılı Yasa'nın 36/2. maddesine aykırılık nedeniyle verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiş; Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; Kanunun 27. maddesinin (1) bendinde, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, Sulh Ceza Mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" ve (8) bendinde ise, "İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararlarında verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür" hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Yasanın "Gürültü" başlığını taşıyan 36. maddesinde, "(1) Başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde gürültüye neden olan kişiye, elli Türk Lirası idari para cezası verilir.

(2) Bu fiilin bir ticari işletmenin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde işletme sahibi gerçek veya tüzel kişiye bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

(3) Bu kabahat dolayısıyla idari para cezasına kolluk veya belediye zabıta görevlileri karar verir " hükmü yer almıştır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36/2. maddesine göre gürültü nedeniyle idari para cezası verilmiş; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren başka bir karar verilmemiştir.

Bu durumda, davacıya verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Sivas İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Koyulhisar Sulh Ceza Mahkemesi'nin 30.12.2008 gün ve D.İş:2008/173 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.3.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.